

Magdalena Kornak

Sprawozdanie z konferencji „Wykładnia prawa”

Palestra 49/3-4(555-556), 231-232

2004

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SYMPOZJA KONFERENCJE

Sprawozdanie z konferencji „Wykładnia prawa”

Konferencje wydziałowe na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego mają już swoją kilkuletnią tradycję. 27 lutego 2004 roku w auli Collegium Iuridicum odbyła się kolejna z tego typu – konferencja poświęcona wykładni prawa.

Dziekan Wydziału Prawa i Administracji prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski powitał wszystkich zebranych i przybliżył historię konferencji wydziałowych.

Konferencję, w charakterze „otwieracza” jak sam to nazwał, rozpoczął znakomity znawca języka polskiego prof. dr hab. Jerzy Bralczyk z Instytutu Dziennikarstwa Uniwersytetu. Jego, okraszone dużą dawką humoru, wystąpienie, zatytułowane „Gdzie jest tekst? Interpretowanie interpretacji” spotkało się z żywym przyjęciem ze strony zgromadzonych słuchaczy.

Trwająca cały dzień konferencja została podzielona na cztery panele dyskusyjne, a w każdym z nich, za stołem panelowym, zasiadali wybitni znawcy prawa, którym przyszło mówić na temat szeroko pojętej i rozbudowanej wykładni prawa.

Pierwszy z paneli poprowadził prof. dr hab. Andrzej Mączyński z Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego – Wiceprezes Trybunału Konstytucyjnego. W panelu wzięli udział: prof. dr hab. Maciej Zieliński z Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Uniwersytetu Szczecińskiego, dr Tomasz Kozłowski z Instytutu Nauk o Państwie i Prawie UW, prof. dr hab. Piotr Winczorek, dr Tomasz Stawecki oraz dr Władysław Kulesza z Instytutu Nauk o Państwie i Prawie UW, a także prof. dr hab. Tomasz Giaro oraz prof. dr hab. Katarzyna Sójka-Zielińska z Instytutu Historii Prawa UW.

Prawu, jak mówił dr Tomasz Kozłowski, ciągle towarzyszy zrodzona w Oświeceniu społeczna wizja oczywistości i ciągle też poszerza się zakres prawniczych dyskusji o jego interpretacji. Tradycja prawnicza pojmowana jest jako współczesny element wykładania prawa i stanowi wstęp do „zrozumienia wykładania prawa jako komunikacji wewnątrzrodzowej”. Dr Tomasz Stawecki stwierdził, iż praktyka w procesie dokonywania wykładni prawa napotyka trudności i wątpliwości, co powinno skłaniać do zainteresowania się hermeneutyką, która „wśród przedstawicieli doktryny i wymiaru sprawiedliwości jawi się jako przejaw myślenia akademickiego”. Hermeneutyka należy zaś do grona „głęboko przemyślanych i całościowych propozycji”, bardzo szeroko ujmuje proces interpretacji tekstu i pozwala także „sformułować ważne rekomendacje co do metod (reguł interpretacyjnych), jakimi się

zwykle posługujemy w procesie wykładni”. Panieliści mówili także o wykładni jako przedmiocie badań historycznych.

W trakcie konferencji profesor Tadeusz Tomaszewski ogłosił laureata „Nagrody dla Prawnika”. Nagroda przypadła prof. dr hab. Elżbiecie Skowrońskiej-Bocian.

Po krótkiej przerwie za stołem panelowym, przedstawiając problematykę wyroków interpretacyjnych, usiedli: moderator panelu – prof. dr hab. Janusz Trzciniński z Wydziału Prawa i Administracji UW – Przewodniczący Rady Legislacyjnej przy Prezesie Rady Ministrów, prof. dr hab. Marek Safjan – Prezes Trybunału Konstytucyjnego, przedstawiany wcześniej, prof. dr hab. Andrzej Mączyński, prof. dr hab. Lech Gardocki – Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego oraz prof. dr Marijan Pavcnik z Uniwersytetu w Ljubljanie.

Profesor Pavcnik przedstawił aspekty interpretacji i rozumienia konstytucji na podstawie konstytucji i praktyki Sądu Konstytucyjnego Słowenii. Konstytucja, jak mówił profesor Pavcnik, jest żyjącym organizmem, który przemawia do żyjącego w określonym porządku prawnym państwa, społeczeństwa, umożliwiając mu funkcjonowanie zgodnie z postawami prawa.

Obradom trzeciego w kolejności panelu przewodniczył prof. dr hab. Adam Brzozowski z Wydziału Prawa i Administracji UW, a udział w nim wzięli: prof. dr hab. Ewa Łętowska z Instytutu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk, sędzia Trybunału Konstytucyjnego; prof. dr hab. Adam Zieliński z Instytutu Prawa Cywilnego UW, dr Jarosław Wyrembak, dr Cezariusz Sonta oraz mgr Michał Królikowski z Instytutu Prawa Karnego UW i Konrad Osajda – student Wydziału Prawa i Administracji UW. Panel ten przybliżył problematykę wykładni prawa cywilnego oraz karnego. Poruszano między innymi temat aktualnych problemów wykładni prawa cywilnego, a także wybrane zagadnienia granic wykładni w prawie karnym.

Konferencję zamykały obrady pod przewodnictwem prof. dr hab. Huberta Izdebskiego z Wydziału Prawa i Administracji UW. Panieliści: prof. dr hab. Michał Kulesza, prof. dr hab. Ludwik Florek z Instytutu Nauk Prawno-Administracyjnych UW, dr Anna Zawidzka i dr Karol Karski z Instytutu Prawa Międzynarodowego skupili się w głównej mierze na tematyce prawa wspólnotowego. Dr Anna Zawidzka przedstawiła celowościową wykładnię prawa wspólnotowego w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, podkreślając, iż podstawowym celem Trybunału jest zawsze zapewnienie „jednolitej interpretacji i efektywnego stosowania prawa wspólnotowego we wszystkich państwach członkowskich”, a stosowanie przez niego wykładni celowościowej bez wątplenia przyczyniło się do „efektywnego tworzenia wspólnotowej przestrzeni prawnej”.

Każdą część konferencji kończyła dyskusja podejmowana przez uczestników, w której brali udział nie tylko wybitni znawcy prawa, ale także studenci Wydziału Prawa Uniwersytetu Warszawskiego. Konferencję wydziałową zamknął prof. dr hab. Piotr Winczorek, który dokonał podsumowania toczących się w ciągu tego dnia obrad.

Magdalena Kornak